

§ 49.

Дѣйствіята въ Вестфалия.

Заеманieto на Вестфалия отъ брауншвейгския херцогъ.

Брауншвейгския херцогъ Фердинандъ, като дошълъ въ началото на зимата въ ПЩаде, въ най скоро време събралъ войскитѣ отъ ханноверската армия, които били распуснати въ силата на кlostеръ-севенската конвенция и даже не обезоружени отъ французитѣ, и веднага почналъ военнитѣ дѣйствія. Но прѣдприятието му противъ Целле нѣмало успѣхъ, а суровата зима принудила и двѣтѣ страни да заематъ отново зимни квартири. Между туй Фридрихъ подкрѣпилъ ханноверската армия съ 15 ескадрона, взети отъ корпуса на Левада, и съ 10 баталиона и 15 ескадрона — отъ корпуса на принца Хенриха, и се условилъ съ брауншвейгския херцогъ касателно плана на дѣйствіята на ханноверската армия. Този планъ (при съставянieto на който най главно били взети въ съображение: крайно растѣгнатото расположение на французската армия, извънрѣдното ѣ растройство и промѣненieto на главнокомандующия) състоялъ въ туй, щото главнитѣ сили на ханноверската армия да потѣглятъ право прѣзъ долний Везеръ срѣщу лѣвия флангъ на французитѣ и като се устрѣматъ нагорѣ по лѣвия брѣгъ на Везеръ, да принудятъ съ това французската армия да отстѣпи. За успѣха на това прѣдприятие трѣбвало да съдѣйствува принцъ Хенрихъ, съ настѣпателни дѣйствія отъ Саксония противъ центра на французската армия.

Вслѣдствие на това, въ февруарий брауншвейгския херцогъ трѣгналъ съ главнитѣ си сили отъ Люнебургъ къмъ Верденъ и, като заелъ съ отряди Верденъ и Хойа (Ноуа), прѣминалъ въ Алденъ прѣзъ р. Аллеръ, а принцъ Хенрихъ се опжилъ прѣзъ

Халберщадтъ къмъ р. Оккеръ. Въ самото начало на тѣзи дѣйствія С.-Жерменъ, който началствувалъ лѣвото крило на французската армия, като се страхувалъ да бжде отрѣзанъ отъ главнитѣ сили, очистилъ Бременъ и отстѣпилъ къмъ Оснабрюкъ, а Клермонъ Кондѣ (който билъ смѣнилъ вече въ туй врѣме херцега Ришеліѣ), застрашаванъ отъ фронта отъ принца Хенриха, а отъ лѣвия флангъ отъ брауншвейгския херцогъ, испразнилъ цѣлия Ханноверъ и събралъ войскитѣ си къмъ Минденъ и Хаммелнъ. Съ това отстѣпление той загубилъ всичкитѣ магазини, учрѣдени въ Ханноверъ, много обози и нѣколко хиляди войски, взети въ плѣнъ или избѣгали.

Принцъ Хенрихъ заелъ всичкитѣ градове въ Ханноверъ, а брауншвейгския херцогъ, като завладѣлъ тѣй сѣщо много пунктове на долний Везеръ и крѣпостъта Ниенбургъ, трѣгналъ по двата брѣга на Везеръ къмъ Минденъ. Клермонъ-Конде, като избѣгвалъ боя, макаръ да ималъ около 65.000 войски, оставилъ въ Минденъ гарнизонъ, съсрѣдоточилъ силитѣ си при Хаммелнъ и тукъ стоялъ въ бездѣйствие всичкото време, до като брауншвейгския херцогъ обсаждалъ Минденъ. Въ края на мартъ, когато Минденъ билъ взетъ, Клермонъ-Конде и С.-Жерменъ, като се страхували да бждѣтъ отрѣзани отъ Рейнъ, отстѣпили къмъ него съ такава бързина, и въ такава безрѣдица, като че ли това ставало слѣдъ нѣкое голѣмо поражение. Като присѣдинили къмъ себѣ си по пѣтя гарнизона на Мюнстеръ, тѣ прѣминали въ Везель на лѣвия брѣгъ на Рейнъ, на дѣсната страна на който, въ Франкфуртъ, Ханау и на р. Ланъ,